

รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน NEW PUBLIC ADMINISTRATION AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

พระครูปลัดประวิทย์ วรธมโม

Phrakhrupalad Prawit Warathummo

พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธมมสุทโธ

Phrakhrubaidika Aphichat Dhamasutto

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี

Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College

E-mail: sanya.mcu@gmail.com

Received December 18, 2021; Revised November 9, 2022; Accepted December 23, 2022

บทคัดย่อ

รัฐประศาสนศาสตร์เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐเพื่อให้กิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐ ซึ่งจะมุ่งประเด็นไปที่ประเมินผลนโยบายสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพโครงสร้าง การบังคับบัญชาและการควบคุม เป็นกิจการสาธารณะที่เกิดขึ้นพร้อมกับชุมชน ถูกกำหนดขึ้นและนำไปปฏิบัติเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สู่ถึงการบริหารรัฐกิจที่เป็นกิจกรรมร่วมของคนทุกคนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสังคม การเป็นเจ้าของหรือพลเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ รัฐประศาสนศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ต้องเรียนรู้และใช้ศิลปะ มีกลยุทธ์ในการนำไปปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดความสมดุลมีความสอดคล้องกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการบริหารจัดการในภาครัฐ โดยบูรณาการความรู้จากหลาย ๆ ศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการ อาจเรียกได้ว่าเป็นสหวิทยาการ สังคมศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ประยุกต์ นอกจากนี้รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่หรือการจัดการภาครัฐแนวใหม่ เน้นความเป็นธรรมในสังคม การยอมรับค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงแสวงหาสิ่งที่ดีกว่าในรูปแบบมีความยืดหยุ่น เน้นการนำเอาแนวคิดและแนวปฏิบัติของการจัดการในภาคธุรกิจมาปรับใช้ในองค์การภาครัฐ และยังพบว่าการจัดการภาครัฐแนวใหม่ถือเป็นแนวทางสำคัญต่อการปฏิรูประบบราชการไทยในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้ระบบราชการไทยมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: รัฐประศาสนศาสตร์, แนวใหม่, การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

Public administration is the process of administering the activities of the state so that public activities are carried out under the objectives of the state. This will focus on effectively evaluating public policy structures' command and control. It is a public affair that goes hand in hand with the community. It has been established and implemented for the common good. Conveys public administration, a joint activity of all people or stakeholders of the social ownership or citizenship for the benefit of the public administration, is a science to learn and use art. There are strategies to be implemented to create a consistent balance. Implementing the policy is the

administration in the public sector by integrating knowledge from many disciplines for administration. It may be called interdisciplinary social sciences or applied social sciences. In addition, a new approach to public administration or a new approach to government management emphasizes fairness in social acceptance of values, and change seeks the better in flexible ways. Emphasis is placed on applying concepts and practices of business management to government organizations. It was also found that the new governmental management is an essential approach to reforming the current Thai bureaucracy. This has resulted in the Thai bureaucracies towards genuinely sustainable development.

Keywords: Public administration, New style, Sustainable development

บทนำ

รัฐประศาสนศาสตร์ ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Public Administration” รัฐประศาสนศาสตร์ จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐ หรือระบบราชการ รวมทั้งองค์กรของรัฐ เช่น รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชนต่างๆ โดยส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องกรอบแนวความคิดด้านการบริหาร องค์กรและการจัดการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารงานคลังและงบประมาณ การวางแผนบริหาร กฎหมายมหาชน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานภาครัฐ นโยบายสาธารณะ เพื่อผลลัพธ์ อันได้แก่ ความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจของประชาชน ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี การได้รับการดูแลจากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน ได้รับความเสมอภาค มีสิทธิ เสรีภาพ และได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งจะก่อให้เกิดบ้านเมืองเจริญ เกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีความสามารถที่จะก้าวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับประชาคมโลกได้อย่างสง่างาม (ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค, 2556)

รัฐประศาสนศาสตร์ จึงเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในภาครัฐ โดยบูรณาการความรู้จากหลาย ๆ ศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการมีลักษณะเป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์เพื่อให้ นักบริหารสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสหวิทยาการที่ช่วยให้นักบริหารตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างดี และกิจการสาธารณะที่เกิดขึ้นพร้อมกับชุมชน ถูกกำหนดขึ้นและนำไปปฏิบัติเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สู่ถึงการบริหารรัฐกิจที่เป็นกิจกรรมร่วมของคนทุกคนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของสังคม การเป็นเจ้าของหรือพลเมือง (Citizen) เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่หรือการบริหารรัฐกิจใหม่ เกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1968 เมื่อนักรัฐประศาสนศาสตร์รุ่นใหม่ ที่นำโดย Dwight Waldo ได้จัดการประชุมสัมมนาในหัวข้อ “รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่” ขึ้น ณ ศูนย์ประชุมมินนาวด์บรูค มหาวิทยาลัยชิคาโก สหรัฐอเมริกา โดยได้วิพากษ์แนวความคิดการบริหารรัฐกิจในยุคก่อนหน้านี้ที่เชื่อในลัทธิปฏิฐานนิยม (positivism) และลัทธิเหตุผลนิยม (rationalism) มุ่งศึกษาความจริงทางสังคมด้วย วิธีการเชิงประจักษ์เพียงอย่างเดียว ว่าเป็นแนวคิดที่คับแคบ ไม่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม อีกทั้ง ความคิดที่จะแยกคุณค่าหรือค่านิยม (value) ต่าง ๆ ออกจากการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่จึงมีแนวคิดที่มี ลักษณะเชิงมนุษยนิยม สนใจทฤษฎีปทัสถาน (normative theory) ปรัชญา (philosophy) และปฏิบัตินิยม (activism) กล่าวคือให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับเกียวก่านิยม ศีลธรรม ความเป็นมนุษย์มากขึ้น และเน้นการพัฒนาองค์การในรูปแบบใหม่ (new organization form) ให้เป็นองค์การเชิงริเริ่มสร้างสรรค์และบุกเบิกทดลองในการพยายามตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งแนวคิดการจัดองค์การสาธารณะที่มุ่งรับใช้ให้บริการแก่ประชาชน ให้ความสนใจต่อประชาชนผู้รับบริการมากขึ้น (อิทธิชัย สีดำ, 2560)

1. ความหมายของรัฐประศาสนศาสตร์

ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค (2556) ได้ให้ความหมายของรัฐประศาสนศาสตร์ ว่าหมายถึง สาขาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาล คำว่า Public Administration เป็นสาขาวิชาการบริหารงาน การบริหารภาครัฐ เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐและการส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมทำกิจกรรมต่าง ๆ ในงานของรัฐครอบคลุมถึงการบริหารงานองค์การระหว่างประเทศ

วุฒิพงศ์ บุษราคัม (2559) ได้ให้ความหมายของรัฐประศาสนศาสตร์ ว่าหมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานของภาครัฐทั้งปวง การบริหารกับสภาพแวดล้อม การเมืองและการบริหารครอบคลุมถึงนโยบายสาธารณะ องค์การและการจัดการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานคลังและงบประมาณ เพื่อให้สามารถรวบรวมความรู้ไว้เป็นอย่างระบบและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

Nicholas (2007) เห็นว่า วิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีเอกลักษณ์ เพราะมีความแตกต่างจากวิชารัฐศาสตร์ในแง่ที่ว่าเป็นวิชาที่ให้ความสนใจต่อการศึกษาค้นคว้าโครงสร้างและพฤติกรรมของระบบราชการ รวมทั้งเป็นศาสตร์ที่มีระเบียบวิธีการศึกษาเป็นของตนเอง วิชารัฐประศาสนศาสตร์ยังแตกต่างจากศาสตร์การบริหารในแง่ที่ว่าเป็นวิชาที่ศึกษาเรื่องของการบริหารขององค์การของรัฐ ซึ่งมีได้มุ่งแสวงหากำไรตั้งเช่น องค์การเอกชน และเป็นวิชาที่สนับสนุนให้องค์การของรัฐ

Wamsley (1990) นิยามว่า รัฐประศาสนศาสตร์เป็นการกำหนดและปฏิบัติตามนโยบายของระบบราชการ ซึ่งตัวระบบนั้นมีขนาดใหญ่โตและมีลักษณะของความเป็นสาธารณะ

Marini (1991) กล่าวว่า วิชารัฐประศาสนศาสตร์ไม่มีคำจำกัดความใดที่กระชับพอที่จะครอบคลุมได้ทุกประเด็น แต่ได้อธิบาย ครอบคลุมถึงพฤติกรรมการบริหารความพยายามร่วมกันของกลุ่มคนในทางสาธารณะ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันของกิจกรรมฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติและตุลาการ บุคลากรรัฐบาลที่สำคัญในการกำหนดนโยบายสาธารณะและกระบวนการทางการเมืองกำหนดนโยบายสาธารณะ ความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดของการบริหารงานของรัฐและเอกชนแต่สัมพันธ์ในงานบริหาร ครอบคลุมกลุ่มภาคเอกชนและบุคคลหลายฝ่ายที่มีต่อการให้บริการแก่ชุมชน

ดังนั้น รัฐประศาสนศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานของภาครัฐทั้งปวง เพื่อให้การบริหารงานของรัฐดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชน และสามารถรวบรวมความรู้ไว้เป็นอย่างระบบและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

2. มุมมองของรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่

มุมมองรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ เป็นการทบทวนรูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐและภาคเอกชน โดยกำหนดผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับร่วมกันตามระบบการบริหารงานมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดมาตรฐานวัดได้จากกลไกการตลาด เปิดโอกาสในการแข่งขันให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้าร่วมลงทุนโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมถึงความพึงพอใจร่วมกันต่อการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ด้วยเหตุนี้ การบริหารแนวใหม่เพื่อให้ระบบราชการมีการปฏิบัติงานบริหารคล้ายการบริหารภาคเอกชน ตามแนวคิดปฏิรูประบบราชการ ได้แก่ 1) รัฐจะมีบทบาทหน้าที่เฉพาะในส่วนที่จำเป็นจะต้องทำเท่านั้นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีบทบาทมากขึ้น 2) การบริหารจัดการภายในภาคราชการจะมีความรวดเร็วคุณภาพสูง และประสิทธิภาพสูง 3) การจัดองค์กรมีความกะทัดรัดคล่องตัว และปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็วเน้นการทำงานที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ 4) มีลักษณะของการทำงานที่ทันสมัยใช้เทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการทำงาน 5) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณภาพสูง 6) ข้าราชการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยมีประชาชนเป็นเป้าหมาย 7) มีกลไกการบริหารงานบุคคลที่หลากหลายมีระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเต็มใจมารับราชการเป็นอาชีพ 8) มีวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงานแบบมีส่วนร่วม 9) มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ และอาจนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือหลักศาสนาอื่น ๆ มาปรับใช้สร้างคุณธรรมในงานบริหาร

ดังนั้นรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ เป็นการนำแนวคิดการบริหารงานจัดการภาครัฐและภาคเอกชนความต้องการของประชาชน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานภาครัฐให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาทุจริต การจัดทำนโยบายสาธารณะที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน กำหนดแนวคิดพื้นฐานการบริหารจัดการภาครัฐ สร้างการเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ของภาครัฐให้เป็นรูปธรรม เลือกแนวทางการบริหารจัดการ ดังต่อไปนี้

1. การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน ตรงความต้องการของประชาชน
2. คำนึงถึงคุณธรรม องค์กรคุณธรรมพร้อมรับการตรวจสอบ จัดงานบริหารสอดคล้องกับบริบทประชาชน ลดการต่อต้านให้น้อยสุด

3. รัฐพึงทำบทบาทเฉพาะที่รัฐให้เกิดการจัดการภาครัฐ สามารถนำความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดงานบริการสาธารณะให้เป็นรากฐาน 2 แนวคิดหลัก

3.1 เศรษฐศาสตร์เชิงสถาบันใหม่ (News Institutional Economics) แนวคิดความเชื่อมโยงการปฏิรูประบบการบริหารจัดการคือการแข่งขันทางเลือกผู้รับบริการ ความโปร่งใส คุณธรรม โครงสร้างระบบสิ่งจูงใจการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ความไม่เท่าเทียม เนื่องจากความไม่เท่าเทียมทำให้เกิดการนำความต้องการไปดำเนินการบริหารจัดการ

3.2 การจัดการนิยม (Managerial) คือการนำเอาแนวทางการจัดการแบบธุรกิจนำมาปรับใช้ในภาครัฐโดยเน้นการจัดการแบบมืออาชีพมีดัชนีวัดความสำเร็จให้อำนาจในการให้ดุลยพินิจและความอิสระในการจัดการ สร้างวัฒนธรรมที่เหมาะสม คุณธรรมองค์กร

3. แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่

การเกิดขึ้นของแนวคิดวิชารัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่นั้น ได้มีการนำแนวคิดทางการจัดการมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งถือเป็นการท้าทายทฤษฎียุคดั้งเดิม โดยนักวิชาการที่ทำการโต้แย้งได้พัฒนาแนวคิดเป็นศาสตร์แห่งการบริหารรวมถึงกลุ่มพฤติกรรมศาสตร์ ทำให้การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์มีการทบทวนองค์ความรู้เอกลักษณ์ของวิชา และมีการพัฒนาให้เป็นศาสตร์มากขึ้น ผลที่เกิดขึ้น คือ การรวมกรอบแนวคิด ระหว่างกรอบแนวคิด การบริหารเป็นส่วนหนึ่งของการเมือง และการบริหารเป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์การบริหาร มารวมกับทฤษฎีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังนั้น กรอบแนวคิดใหม่จึงครอบคลุม ในเรื่องของ การเมือง สังคม พฤติกรรมศาสตร์ และความต้องการของสังคม แนวคิดดังกล่าวนี้นักวิชาการบางท่านเรียกว่า ยุคหลังพฤติกรรมศาสตร์

วิชารัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่นี้ นักวิชาการอธิบายเหตุผลการพัฒนาแนวคิดเป็นศาสตร์แห่งการบริหารรวมถึงกลุ่มพฤติกรรมศาสตร์ ทำให้การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์มีการทบทวนองค์ความรู้เอกลักษณ์ของวิชา ลักษณะความสัมพันธ์ของศาสตร์ที่แตกต่าง รูปแบบ วิธีการแห่งศาสตร์สำหรับการใช้กับการบริหารจัดการ ซึ่งมีเอกลักษณ์องค์ความรู้เฉพาะตน และมีการพัฒนาให้เป็นศาสตร์มากขึ้นครอบคลุมเรื่อง การเมือง สังคม พฤติกรรมศาสตร์ และความต้องการของสังคม หลักการคุณธรรมในพระพุทธศาสนาหรือหลักการทางศาสนาอื่นๆ ถูกนำมาปรับพฤติกรรมองค์การ

เหตุผลการพัฒนาวิชารัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ อาจเกิดจากนักรัฐประศาสนศาสตร์เสื่อมความศรัทธาและเริ่มเกิดความไม่แน่ใจในความถูกต้องเหมาะสมของทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ยุคดั้งเดิม การขาดเอกลักษณ์ของลักษณะวิชาโดยในช่วง ค.ศ. 1960-1970 ส่งผลต่อการเกิดวิวัฒนาการสำคัญ 2 ประการขึ้น ในวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานสำหรับการกำเนิดวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในสมัยใหม่ ให้สนองตอบความต้องการการบริหารจัดการ การวัดผลประเมินผล การสังเกตพฤติกรรมการบริหารจัดการได้ (พิทยา บวรวัฒนา, 2551)

1. นักวิชาการรุ่นใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในสหรัฐอเมริกา ได้ความสนใจและจัดการประชุมที่ Minnowbrook มหาวิทยาลัย Syracuse University ขึ้นในปี ค.ศ. 1986 เพื่อให้นักวิชาการรุ่นใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ ผู้มีแนวคิดใหม่ๆ ร่วมปรึกษาและกำหนดปรัชญาพื้นฐานของวิชารัฐประศาสนศาสตร์เสียใหม่ ต่อมาเรียกแนวคิดใหม่ครั้งนี้ว่า รัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่ (the new public administration)

2. ในวงการวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติทางพฤติกรรมศาสตร์ (behavioral revolution) เนื้อหาและวิธีการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปมาก ตามแนวคิดปรัชญาของพฤติกรรมศาสตร์ ชุดความรู้เชิงประจักษ์ นักวิชาการจึงหันมาศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ร่วมกับวิธีการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์ ประยุกต์เป็นทฤษฎีระบบ (systems theory) ในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านรัฐประศาสนศาสตร์เชิงเปรียบเทียบนโยบายสาธารณะทางเลือกสาธารณะและอื่น ๆ

วิวัฒนาการทางรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา นักรัฐประศาสนศาสตร์ได้ขยายแนวคิด วิธีปฏิบัติ งานวิจัยยึดเป็นแนวการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ เป็นกระแสหลักจนถึงปัจจุบัน (ยุทธพงษ์ ลีลากิจไพศาล, 2552)

Hood (1991) เห็นว่ารัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่เป็นการนำความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ จากการบริหารงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนแสดงความเป็นมืออาชีพสามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง มีความชำนาญโปร่งใส สามารถตรวจสอบทุจริต และยังสามารถประยุกต์ใช้หลัก คุณธรรมจริยธรรมมาใช้เป็นค่านิยมในการพัฒนางานบริหารจัดการให้เกิดการยอมรับ และมีความ รับผิดชอบต่อนักหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย กำหนดเป็นมาตรฐานและการวัดผลงาน พฤติกรรมการบริหาร งานของภาครัฐซึ่งต้องมียุติมุ่งหมายและเป้าหมายของผลงานพร้อมรับการตรวจสอบ เพราะเน้น ผลสำเร็จมากกว่าระเบียบวิธี โดยเพราะความต้องการระหว่างภาคเอกชน ประชาชนและภาครัฐ รูปแบบหน่วยงานภาครัฐแบ่งตามลักษณะงานออกเป็นหน่วยย่อย ๆ การแยกหน่วยงานใหญ่ออกเป็น หน่วยงานย่อย ๆ ตามลักษณะสินค้าและบริการที่ผลิต ให้เงินสนับสนุนแยกกัน และติดต่อกันอย่างเป็น อิสระ เปลี่ยนภาครัฐให้แข่งขันกันมากขึ้น เป็นการเปลี่ยนวิธีทำงานไปเป็นการจ้างเหมาและประมูล เหตุผลก็เพื่อให้ฝ่ายที่เป็นปรปักษ์กัน (Rivalry) เป็นคู่แข่งสำคัญที่จะทำให้ต้นทุนต่ำและมาตรฐานสูงขึ้น เน้นการจัดการตามแบบภาคเอกชน เปลี่ยนวิธีการแบบข้าราชการไปเป็นการยืดหยุ่นในการจ้างและให้ รางวัล เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีวินัยและประหยัด วิธีนี้อาจทำได้ เช่น การตัดค่าใช้จ่าย เพิ่มวินัยการ ทำงาน หยุดยั้งการเรียกร้องของสหภาพแรงงาน จำกัดต้นทุนการปฏิบัติ เหตุผลก็เพราะต้องการ ตรวจสอบความต้องการใช้ทรัพยากรของภาครัฐ และทำงานมากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรน้อยลง

หลักการรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นใหม่ที่เป็นทางเลือก โดยได้เสนอ แนวทางการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น สภาพแวดล้อม ในสถานการณ์ปัจจุบัน องค์การของรัฐที่มีขนาดใหญ่ ปรับตัวได้ยาก จำเป็นที่จะต้องมีการปรับรูปแบบการบริหารงานองค์การ ให้ตอบสนองความต้องการในสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้เกิดการปรับตัวของทุกภาคส่วน อย่างไรก็ตาม การนำเสนอแนวทางใหม่ของการทำหน้าที่ทางการบริหารนั้น เฉพาะงานในกรณีของภาครัฐ ขณะที่ บางคนมองหรือคิดว่าการนำแนวทางนี้มาใช้ เป็นเรื่องของการลอกเลียนลักษณะที่ไม่ดีของภาคเอกชน มาใช้โดยไม่ได้อภิปรายถึงความแตกต่างพื้นฐานของสภาพแวดล้อมของภาครัฐ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไป จากภาคเอกชนในขณะที่บางคนมองว่า แนวทางของรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ อาจขัดกันกับการ ให้บริการลักษณะแบบดั้งเดิม หรือแบบประเพณีนิยม ทั้งนี้ แนวทางชุดความรู้หลักการ รัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ เกิดคำถามตอบ การโต้แย้งทางวิชาการ เช่น คำถามที่ว่า การขัดกัน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกันนั้นขัดกันหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกันในเรื่องอะไร คำตอบ คือ ขัดกันหรือเป็น ปฏิปักษ์ต่อกันในเรื่องของการส่งมอบบริการ นอกจากนี้ยังไม่มีลักษณะของประชาธิปไตยในขณะที่ ทางด้าน “รัฐประศาสนศาสตร์แบบดั้งเดิม” เห็นว่า ตัวแบบของรัฐประศาสนศาสตร์แบบดั้งเดิม ก็มีข้อดี หรือมีส่วนที่ดี อาทิ การมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่สูงในการให้บริการของรัฐ ในขณะที่ แนวคิด รัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าขาดเอกลักษณ์ และไม่มีกรอบแนวคิดที่ชัดเจน ของตนเองนอกจากนี้ยังได้รับการโต้แย้งเกี่ยวกับข้อสมมติฐานต่าง ๆ อีกด้วยจากการพัฒนาไปสู่แนวคิด ทางรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ สามารถอธิบายสรุปแนวคิดที่สำคัญดังกล่าว เพื่อให้ได้เห็นภาพและ ทิศทางที่สำคัญในอนาคต

4. ความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2553) ให้ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า เป็นการพัฒนาที่มีความสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในสังคม คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นจากการสังเคราะห์แนวคิดผลงานนักวิชาการจากหลากหลายสาขา ดังเช่น สาขาเศรษฐศาสตร์ นิเวศวิทยา และการพัฒนา เป็นต้น

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2556) ให้ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า เป็นเรื่องของการบริหารจัดการ และการกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำรงชีวิตกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์โดยที่ไม่มีการทำลายความคงอยู่ของระบบธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถอนุรักษ์การดำรงอยู่แบบสมดุลเพื่อประชากรรุ่นต่อไป ทั้งนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนถูกริเริ่มจากการคำนึงถึงระดับความสามารถในการรองรับการเจริญเติบโต หรือการทนต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลกระทบจากการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่มีวิวัฒนาการมาจากยุคต่าง ๆ

Michael (1994) การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นมาจากศัพท์คำว่า “Sustainable” ที่แปลว่าความยั่งยืนเป็นคำที่มาจากภาษาละตินคือ “Sus-Tenere” ซึ่งหมายถึง การส่งเสริมหรือสนับสนุน (Uphold) หมายถึง ความยั่งยืนนั้นเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมหรือกระบวนการ ภายใต้ระบบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อการสนับสนุน (Uphold) หรือปกป้อง (Defended) ความสามารถดำรงอยู่ได้

Roosa (2010) ได้ให้ความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ว่า เป็นความสามารถในการพัฒนาทางกายภาพและการควบคุมผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรต่าง ๆ ในการคงไว้ซึ่งความสามารถในการอาศัยอยู่บนโลกในระยะยาวของมนุษย์ รวมถึงการสร้างสิ่งใหม่อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาทางกายภาพซึ่งสร้างโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการรักษาสิ่งแวดล้อม และในขณะเดียวกันการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การเจริญเติบโตของเมืองที่สามารถจัดการได้

ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นการบริหารจัดการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนภาคประชาชน การบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเกิดเป็นความเชื่อมโยงประสานความต้องการให้เกิดความสมดุลตามกลไกธรรมชาติและการอยู่ร่วมกัน เนื่องจากธรรมชาติแวดล้อมกับเศรษฐกิจ ผู้จัดกิจกรรมพัฒนาต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน จะทำให้เกิดสภาพที่เรียกว่าเป็นภาวะยั่งยืนทั้งในทางเศรษฐกิจและในทางสภาพแวดล้อม การคุ้มครองสภาพแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยใช้มนุษย์เป็นแกนกลางการพัฒนาเพื่อสร้างให้เกิดความสมดุลระหว่าง คน ธรรมชาติ และสรรพสิ่ง เพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูลกัน ไม่ทำลายล้างกัน ทุกสิ่งในโลกก็จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

5. มิติการพัฒนาที่ยั่งยืน

United Nations (1991) ได้ประกาศใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ในปี 2558 สหประชาชาติ ทดแทนเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals; MDGs) ซึ่งหมดอายุลงในปี 2558 โดยจะเป็นข้อผูกพันสำหรับชาติสมาชิกที่ได้ให้การรับรอง (193 ประเทศ) ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่ง

สหประชาชาติ (United Nations General Assembly–UNGA) ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย (Goal) ดังนี้

1. ขจัดความยากจน : No Poverty
2. ขจัดความหิวโหย : Zero Hunger
3. มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี : Good Health and Well-being
4. การศึกษาที่เท่าเทียม : Quality Education
5. ความเท่าเทียมทางเพศ : Gender Equality
6. การจัดการน้ำและสุขาภิบาล : Clean Water and Sanitation
7. พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ : Affordable and Clean Energy
8. การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ : Decent Work and Economic

Growth

9. อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน : Industry, Innovation and Infrastructure
10. ลดความเหลื่อมล้ำ : Reduced Inequality
11. เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน : Sustainable Cities and Communities
12. แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน : Responsible Consumption and Production
13. การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : Climate Action
14. การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล : Life Below Water
15. การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก : Life on Land
16. สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก : Peace and Justice Strong Institutions
17. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : Partnerships to achieve the Goal

จุดหมายปลายทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นที่ต้องมีการบูรณาการให้เกิดคุณภาพทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จิตใจ รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีพหุภาคีร่วมเป็นกลไกทำทุกขั้นตอน เพื่อการอยู่ดีมีสุขของประชาชนตลอดไป จึงแบ่งมิติการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีความชัดเจนโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (สมพร แสงชัย, 2550)

1. มนุษย์ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นเป้าหมายของการพัฒนา ดังนั้น มนุษย์จึงควรได้รับความเท่าเทียมของคุณภาพชีวิตในด้านการศึกษา สาธารณสุข อาหาร และการมีงานทำ เพื่อให้มีความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และพัฒนาจิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

2. สังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องเกิดจากการพัฒนาที่สอดคล้องกับสังคม และวัฒนธรรม ความเชื่อของท้องถิ่นนั้น ๆ และในวัฒนธรรมที่ยั่งยืนและเป็นธรรมกับทุกคนในสังคม ต้องมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสามารถผสมผสานความแตกต่างภายในสังคมได้อย่างสันติ

3. เศรษฐกิจ การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องอยู่บนพื้นฐานของการเจริญเติบโตที่ไม่เป็นอันตรายต่อสังคม การเมืองหรือสิ่งแวดล้อม และในยุคอนาคต

4. สิ่งแวดล้อม การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นต้องมองระบบธรรมชาติทั้งหมดให้เป็นองค์รวม (Holistic Development) ซึ่งความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมต้องรักษาความหลากหลายของสิ่งแวดล้อม และหลักการทางนิเวศให้มั่นคง

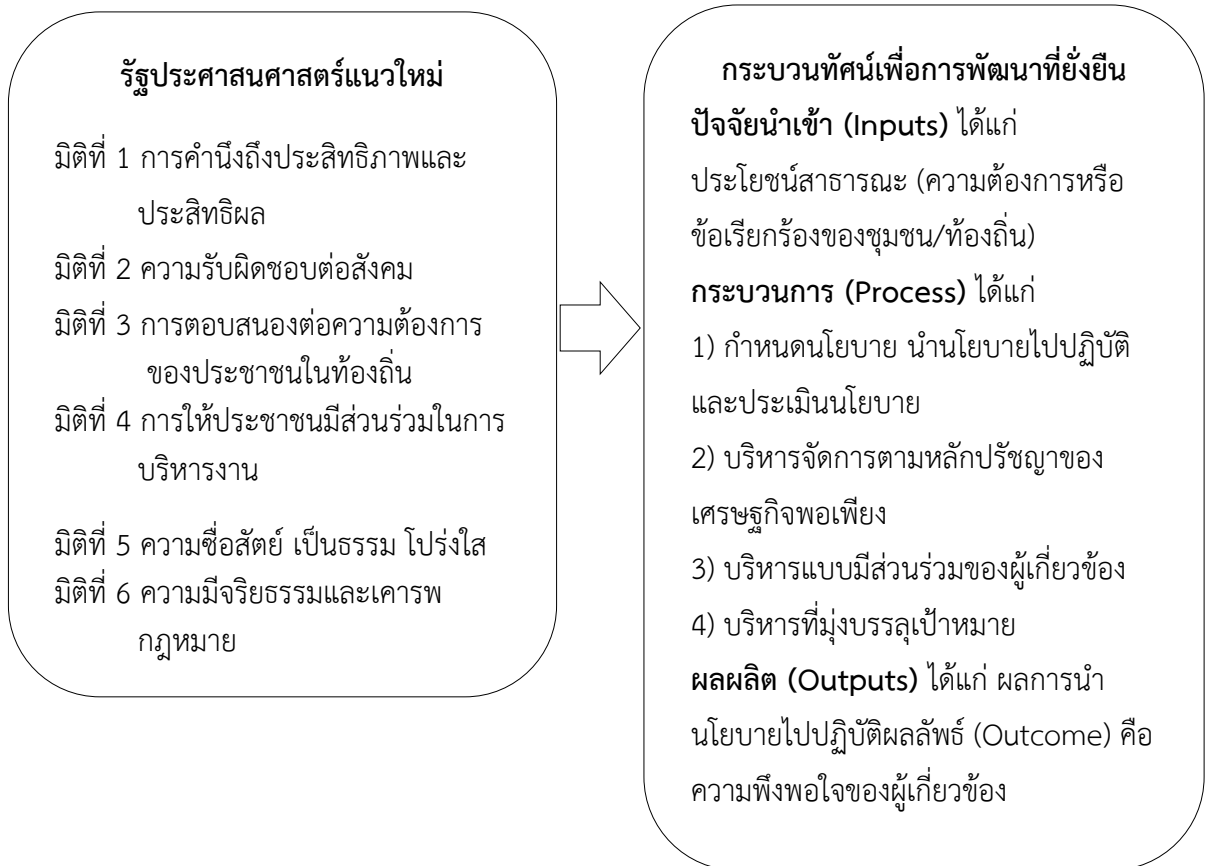
5. เทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีต้องมีความเหมาะสม เป็นการสนับสนุนการพัฒนา และต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

6. การเมือง เป็นปัจจัยหลักและมีความสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะการพัฒนาที่ยั่งยืนจะสำเร็จนั้นต้องอยู่ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีธรรมรัฐ (Good Governance) กล่าวคือ ภาครัฐต้องมีความโปร่งใส รัฐต้องสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น ค่านิยมท้องถิ่น และประชาสังคม อีกทั้งต้องมีการกระจายอำนาจหรือคืนอำนาจให้แก่ท้องถิ่น และชุมชนในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเรื่องของการพัฒนา

การพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นมีพื้นฐานสำคัญในความหมาย คือ การพัฒนาที่สมดุลกันทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมนุษย์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และด้านการเมือง การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ผสมผสาน การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ไม่เน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก แต่คำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณี และคุณธรรมสมาชิกในสังคมที่มีอยู่ก่อน ซึ่งการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ การรวมความทันสมัยและความดั้งเดิมของสังคมและชุมชน ผสมผสานให้เป็นไปตามความต้องการของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ โดยให้สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา และไม่ยึดติดแบบแผนการพัฒนาอย่างสากลเพียงเฉพาะด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่คำนึงถึงทรัพยากรและผลประโยชน์ให้คนรุ่นต่อไป ได้รับส่งกิจกรรมพัฒนาให้มีผลต่อเนื่อง

6. รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นรูปแบบการผสมผสานศาสตร์ทั้งสองศาสตร์ เพื่อการอยู่ร่วมกัน หลังเกิดการพัฒนาและการสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้เพราะ การพัฒนาหรือสร้างนวัตกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ผลที่ได้รับจะนำมาซึ่งความแตกต่าง ความไม่เท่าเทียม นำไปสู่รูปแบบการบริหารจัดการ อาจเลือกใช้รูปแบบการบริหารงานภาครัฐ หรืออาจเลือกใช้รูปแบบการบริหารงานภาคเอกชน ร่วมการประยุกต์ใช้หลักการคุณธรรมมาบริหารจัดการทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงผลต่อไปนี้ มิติที่ 1 การคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล (efficiency & effectiveness) มิติที่ 2 ความรับผิดชอบต่อสังคม (responsiveness) มิติที่ 3 การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (relevance) มิติที่ 4 การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน (participation) มิติที่ 5 ความซื่อสัตย์ เป็นธรรม โปร่งใส (honest, justice & transparency) และมิติที่ 6 ความมีจริยธรรมและเคารพกฎหมาย (legality-morality) ผู้บริหารองค์กรจึงต้องบริหารงานเพื่อประโยชน์ด้วยการจัดสรรและกระจายคุณค่าให้แก่ประชาชนอย่างเป็นธรรม ตรงกับความต้องการเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะต้องยึดถือประโยชน์สุขและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก (citizen centric)

แผนภาพที่ 1 แสดงรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

นอกจากนี้การบริหารงาน ตามแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ยุคใหม่ไม่อาจปฏิเสธกิจกรรมทางการเมืองการใช้อำนาจทางการเมืองที่เข้ามาแทรกแซงการบริหารทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงการพัฒนาประเทศการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะในระบอบประชาธิปไตย หรือแม้แต่ระบอบเผด็จการ ต่างต้องการให้ประชาชนยอมรับ ดังนั้นนโยบายหรือกิจกรรมการบริหารจึงต้องรับฟังเสียงของประชาชนรวมถึงกิจกรรมทางการเมืองการใช้อำนาจ เพื่อให้การบริหารงานทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถกำหนดนโยบายนำนโยบายไปปฏิบัติพร้อมทั้งประเมินผล เกิดการยอมรับและสร้างกระแสทางการเมืองได้ อีกทั้งปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและการเข้าแย่งชิงครอบครองทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้ได้ อำนาจครอบครองทรัพยากรต่าง ๆ ของรัฐหรือของภาคเอกชน ไม่อาจสร้างความสุขและสร้างการอยู่ร่วมกันได้

หากพิจารณากระบวนการของรัฐประศาสนศาสตร์ยุคปัจจุบันจะเห็นว่าการเมือง และการบริหารไม่แบ่งแยกกันชัดเจน กระบวนการสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนควรมองในเชิงระบบที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ ประโยชน์สาธารณะ (ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของชุมชน/ท้องถิ่น) กระบวนการ (Process) ได้แก่ 1) กำหนดนโยบาย นำนโยบายไปปฏิบัติ และประเมินนโยบาย 2) บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) บริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 4) บริหารที่มุ่งบรรลุเป้าหมาย 6 มิติ คือ มิติประสิทธิภาพและประสิทธิผล มิติความรับผิดชอบต่อสังคม มิติการตอบสนองต่อความต้องการมิติการให้ประชาชนมีส่วนร่วม มิติความซื่อสัตย์ เป็นธรรม โปร่งใส

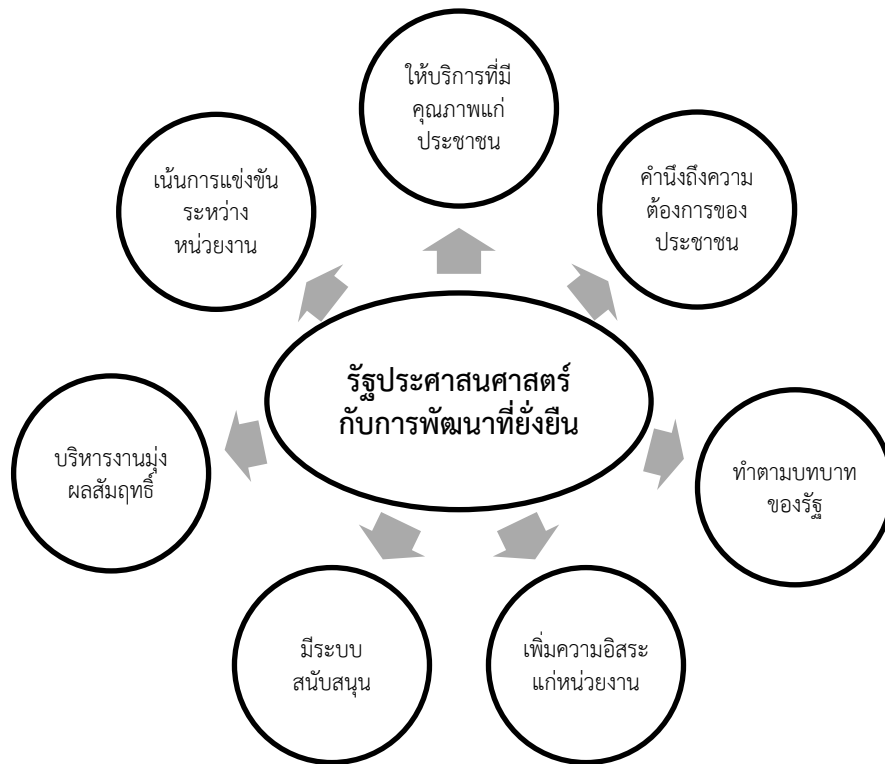
และมีมิติความมีจริยธรรมและเคารพกฎหมาย ผลผลิต (Outputs) คือ ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลลัพธ์ (Outcome) คือความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ข้าราชการพนักงานของรัฐ ประชาชน นักการเมือง ผู้รับเหมา องค์กรตรวจสอบต่าง ๆ ผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Outcomes) เป็นประโยชน์สาธารณะ (ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของชุมชน/ท้องถิ่น) และการให้ข้อมูล ป้อนกลับ (Feedback) เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งก่อน ระหว่างและหลังการดำเนินงานและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (ทรงพล โชติกเวกุล และคณะ, 2563)

สรุป

รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ให้ความสำคัญกับพลเมือง การมีส่วนร่วม ความเสมอภาค และการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ในมุมมองต่อประชาชน แนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ มองประชาชนเป็นพลเมือง (Citizen) ที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมเพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาค หรือความเป็นธรรมในสังคม (Social Equity) โดยมองว่าพลเมืองที่มีฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาล และรัฐ นักการเมือง ตลอดจนนักบริหารงานภาครัฐ จะกำหนดนโยบายหรือผลประโยชน์สาธารณะไม่ได้ หากไม่มีการปรึกษาหารือหรือถกแถลง ร่วมกับพลเมือง นโยบายที่กำหนดขึ้นจึงมุ่งตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหา ให้แก่พลเมืองโดยส่วนรวมไม่ใช่ลูกค้า มุมมองต่อผลประโยชน์สาธารณะ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลเมืองที่ตื่นตัว ตื่นรู้ (Active Citizen) ในปัญหาของตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติโดยรวม ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดการบริการสาธารณะใหม่ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะพลเมืองในทุกมิติ โดยเสนอว่า ภาครัฐมีบทบาทสำคัญใน การช่วยให้พลเมืองได้เชื่อมโยงกับผลประโยชน์สาธารณะ ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลบนพื้นฐานของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย บทบาทของภาครัฐจึงไม่ใช่ฝ่ายที่ดำเนินการทุกอย่างแต่เพียงผู้เดียว หรือเป็น ผู้ประกอบการนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นผู้สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารและดำเนินการต่าง ๆ นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และส่งเสริมสนับสนุนให้นำแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งหากรัฐบาลยังใช้การบริหารประเทศในระบบทุนนิยมที่มุ่งเน้นการพัฒนาและสร้างคน “เก่ง” ให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน แต่ไม่ได้มุ่งเน้นสร้าง “คนดี” จะทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมทางจิตใจอย่างเห็นในทุกวันนี้นี้ ดังนั้น จะต้องสร้างรากฐานของชุมชนทุกชุมชนในประเทศให้เกิดความเข้มแข็ง โดยหันมาให้ความสำคัญกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อทุกชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ประเทศชาติก็จะเกิดความมั่นคง ยืนโดยไม่ต้องพึ่งพาต่างชาติซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าประเทศชาติของเราจะมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

จากการศึกษาเกี่ยวกับ รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับรัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากองค์ความรู้ที่ได้รับ สรุปได้ว่า รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่กับการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่างๆ ขององค์กร ภาครัฐ โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการ 7 ประการ คือ 1) การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน 2) การคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก 3) รัฐพึงทำบทบาทเฉพาะที่รัฐทำได้ดีเท่านั้น 4) การลดการควบคุมจากส่วนกลาง เพิ่มความอิสระแก่หน่วยงาน 5) ระบบการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ 6) การมีระบบสนับสนุนทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยี 7) เน้นการแข่งขันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน

ซึ่งการบริหารราชการแนวใหม่ส่วนราชการหรือองค์กรอื่น ๆ จะต้องพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสถานการณ์ของต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรง จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติ ทุกกระยะ มีการปรับแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ของงานที่เป็นความจริง ดังนั้น แนวความคิดของผู้ปฏิบัติงานภาครัฐจะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมเสียใหม่ จากการที่ยึดแนวคิดที่ว่า “ต้องปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้ตั้งแต่อดีตจนต่อเนื่องถึงปัจจุบัน ให้ความสำคัญสร้างความคิดใหม่ ๆ ตามวิชาการสมัยใหม่ และนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติราชการตลอดเวลา ประกอบกับส่วนราชการ ต้องมีการพัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- ทรงพล โชติกเวชกุล. (2563). รัฐประศาสนศาสตร์กับการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน. *Journal of Modern Learning Development*. 5(1), 262-271.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2553). *การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : พื้นฐานการศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2551). *รัฐประศาสนศาสตร์: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ. 1887-ค.ศ. 1970)*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธพงษ์ ลีลากิจไพศาล. (2552). *พัฒนาการและลักษณะของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ระดับปริญญาตรีในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค. (2556). *ขอบข่ายและวิธีการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วุฒิพงศ์ บุษราคัม. (2559). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์*. อุดรธานี: ศูนย์การศึกษา บึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมพร แสงชัย. (2550). *สิ่งแวดล้อม: อุดมการณ์ การเมืองและการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2556). *วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- อิทธิชัย สีด้า. (2560). *สรุปทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์ ยุคดั้งเดิม – ปัจจุบัน*. ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- Hood, C (1991). A public management for all seasons. *Public Administration*. 13(9), 3 -19.
- Marini, F. (1991) *Towards a New Public Administration: the Minnowbrook perspective*. New York: Chandler.
- Michael, R. (1994). *Sustainable Development: Economic and the Environment*. United Kingdom : John Wiley & Sons Ltd.
- Nicholas, H. (2007). *Public Administration and Public Affairs*. New Jersey: Prentice Hall.
- Roosa, S.A. (2010). *Sustainable Development Handbook*. Georgia Atlanta: Fairmont Press.
- United Nations. (1991). *Population Resources and The Environment : The Critical Challenges*. United States: Automated Graphic System.
- Wamsley, G.L. (1990). *Refounding Public Administration*. California: Sage Publications.